

[Chr. R. Christensen.]

unge, der er vandret ind fra Landet, enten har maattet gaa ledige herinde paa Asfalten eller ogsaa driver andre og ældre ud af deres Gerning.

Vi finder, at Udstykningen har sin Betydning derved, at den kan være med til at modvirke den Affolkning i vort Land, som til Tider har været et Problem, derved, at nye Hjem oprettes, og navnlig ved, at der oprettes disse sunde Landbohjem, hvor Børnene kan leve et Friluftsliv under Forældrenes stadige Opsigt og lære ikke alene Arbejdets Pligt, men ogsaa Arbejdets Glæde. Vi maa vurdere det ganske overordentlig højt, at der fra disse Hjem udgaar en god og sund Arbejdskraft, der kan være medvirkende til at løse Arbejderproblemet i Landbruget. Dette maa ikke undervurderes; men navnlig synes jeg, det maa være afgørende, at disse Hjem giver Betingelse for et lykkeligt Liv for dets Beboere, giver det, som i Virkeligheden er noget af det sundeste i et Folk, at Hjem og Arbejdsplads kan være det samme. Denne Forbindelse har mange Gange ført til en Udvikling, der paa et vist Tidspunkt er citeret saaledes: Arbejde er som oftest noget, man gør for at leve, men for Husmanden, der gør sin Gerning i Hjemmet, kan det i Virkeligheden næsten blive til noget, han lever for at gøre. Alle disse Ting bidrager til, at vi maa se med Velvilje paa en rimelig Udstykning og yde vor Støtte dertil.

Udstykningsarbejdet har været vanskeligt under Krigen; de store Etableringsomkostninger har hemmet Oprettelsen af nye Brug, og Mangelen paa Raavarer har i visse Tilfælde betydet en Vanskelighed for de bestaaende Brug. Følgen af alt dette er blevet, at Udstykningen er gaaet i Staa. Man har fra visse Sider sagt, at dette i og for sig var et Held, idet de mange smaa Brug betød en Fare for Landets Selvforsyning med Korn. Jeg tror ikke, det er rigtigt; der avles forholdsmæssigt ikke mindre paa de smaa Brug end paa de store; men det vilde naturligvis have den Betydning, hvis Udstykningen var forceret stærkt frem, at Rentabilitetsspørgsmaalet for de smaa Brug var bragt i Vanskeligheder, hvis man ikke ved Tilførsler af Korn fra de store Brug kunde have suppleret Omsætningen. Hvis man i Stedet for skulde have været ud for en Kornaflevering, vilde Omsætningen for disse Brug være blevet saa meget mindre, at det utvivlsomt maatte have ført til højere Priser paa Landbrugsprodukter.

Betingelsen for, at vi kan yde Støtte til Udstykningen, er, at den foretages paa en

saadan Maade, at der skabes rimelige Eksistensmuligheder for de unge Mennesker, der faar disse Brug. Det vil altsaa sige, at disse nyoprettede Brug bliver tilstrækkelig store til normalt at kunne føde en Familie og det paa en saadan Maade, at nykonfirmerede Børn ikke altid skal henvises til at søge bort fra Hjemmet, og saaledes at disse Hjem i Afspærringsperioder ogsaa faar en vis Modstandskraft, hvis de ikke kan faa indført Raastoffer. Paa dette Omraade maa jeg sige, at jeg ikke er helt tilfreds med det foreliggende Lovforslag. Byggelaanene er efter Lovforslaget forhøjet; statistisk meddeler man, at Byggeomkostningerne siden 1914 er mere end firedoblede, saa at man maatte beregne Udgifterne ved et Statshusmandsbrug, der i 1914 var 6 000 Kr., nu i 1946 til 24 750 Kr. Deroverfor kan maaske bemærkes, at Bygningerne i denne Periode er blevet større og bedre, men Indtjeningsmulighederne er jo ikke blevet større af denne Grund!

Efter Loven af 1934 gav man et Byggelaan paa 8 000 Kr., og efter Loven af 1943 var man for de almindelige Brugs Vedkommende kommet op paa 21 000 Kr. plus Etableringslaan paa 4 000 Kr. og et Installationslaan paa 15 000 Kr., eller i alt 26 500 Kr. Efter det nuværende Forslag, hvor Byggelaanet er 24 500 Kr., fortsætter man uændret med Installationslaan og Etableringslaan, og disse Laan tilsammen udgør 30 000 Kr., hvorimod Jordkøbslaanene til de Ejendomme, der oprettes paa privat indkøbt Jord, ikke er forhøjet i noget som helst rimeligt Forhold dertil. I 1934 var Jordkøbslaanene ansat til højst 8 500 Kr., næsten 52 pCt. af det samlede Laan. I 1943 forhøjedes de, ganske vist først efter at man fra konservativ Side havde sat stærkt ind for at faa de sidste 1 000 Kr. med, til 12 000 Kr., hvilket svarer til 31 pCt. Det nuværende Lovforslag, der ikke forhøjer Jordkøbslaanene, bevirker, at disse kun bliver 29 pCt. af det samlede Laan.

Jeg synes, det er noget mærkeligt, at naar man taler om Udstykning, saa gør man fra mange Sider dette Spørgsmaal til et Jordspørgsmaal, men naar det drejer sig om et Jordkøbslaan, saa er der en Tilbageholdenhed, som jeg ikke synes paa rimelig Maade svarer til al den Tale om Jordspørgsmaalet, der er fremme. For mig at se er Spørgsmaalet i Øjeblikket mere et Bygge- og Etableringsspørgsmaal, end det er et Jordspørgsmaal. Men det forhindrer ikke, at Jorden ogsaa er steget i Pris, selv om det er sket i mindre Omfang end med Byggeomkostningerne. Det er i hvert Fald givet, at for 12 000 Kr. kan man ikke i Dag købe